

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

ਵਿਵਿਅਨ ਬੋਸ, ਬੀ. ਜਗਨੰਧਾਦਾਸ, ਟੀ. ਐੱਲ. ਵੈਂਕਟਰਮਾ ਅਈਅਰ ਅਤੇ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਪੀ. ਸਿਨਹਾ,

ਜੇਜੇ.

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

- ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਲੇਟ. ਸਰਦਾਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਵਾਦੀ

1954 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 11

1955

24 ਮਾਰਚ

ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ (1925 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ VIII)- ਧਾਰਾ 10, 17, 25- ਏ, 85, 86 ਅਤੇ 88- ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਸਾਲ 1930 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ (16 ਜੂਨ, 1936) ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 85(2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ - ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ - ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 25-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਤੇਅ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 88(2) ਵਿੱਚ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਜਿਹੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਲਈ ਇੱਕ ਜੋੜ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 25- ਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 25- ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫਸਟ ਰੈਗੂਲਰ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 73 ਆਫ 1941 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 20 ਜੂਨ 1940 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਲਾਹੌਰ, ਵਿਖੇ ਸੂਟ ਨੰਬਰ 11

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ ਨੈਨੀਤ ਲਾਲ ਅਤੇ ਕੇ ਐਲ ਮਹਿਤਾ ਨਾਲ, ਉੱਤਰਵਾਦੀਆਂ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਗਨੰਧਿਆਦਾਸ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।- ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੀਵ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 19 ਦਸੰਬਰ, 1940 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਫੈਸਲਾ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੀਮਾ (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1925 (1925 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ VIII) ਦੀ ਧਾਰਾ 25- ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ। 3 ਮਾਰਚ 1937 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9- ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 4 ਨਵੰਬਰ, 1935 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੁੰਗਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਨਿਆਂਇਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 16 ਜੂਨ, 1936 ਨੂੰ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਤਕਾਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਗੈਰ- ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੁੰਗਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬੁੰਗਾ ਮਾਈ ਮੱਲਣ ਨਾਮਕ ਦੋ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਦੋ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਕ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਮਿਤੀ 8 ਮਾਰਚ, 1928 ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਰਦਾਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮਿਤੀ 10 ਮਾਰਚ, 1928

ਸਰਦਾਰ ਰਾਮਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੂਰੀ ਬੁੰਗਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਬੁੰਗਾ ਮਾਈ ਮੱਲਣ ਦੇ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਆਸ- ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਬੁੰਗਾ ਮਾਈ ਮੱਲਣ ਅਤੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਬੁੰਗਾ ਮਾਈ ਮੱਲਣ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ 6 ਫਰਵਰੀ, 1930 ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੋ ਸਮਝੌਤੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ। - cations. ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਵਕਫ਼ ਬੁੰਗੇ ਵਜੋਂ, ਗੈਰ- ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕਫ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਅਸਲ ਸੂਚੀ ਤਤਕਾਲੀ ਗੈਰ- ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੱਦ ਅੰਦਰ ਪੈਂਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੂਚੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 55 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ, ਇਹਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਬੁੰਗਾ ਸਰਕਾਰ (ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨੱਥੀ ਕਰਨਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ- ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਰਾਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(3) ਦੇ ਤਹਿਤ 18 ਫਰਵਰੀ, 1930 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ (1) ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ (2) ਸਰਦਾਰ ਰਾਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1930 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(3) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 10 (ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਪਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਵਿਧਾਨਕ) ਵੱਲੋਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਬੁੰਗਾ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। 28 ਅਗਸਤ, 1935. ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਧਿਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਿਰਫ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਸੀ

ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ- ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 4 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਰਦਾਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬੁੰਗਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬੁੰਗਾ ਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਈ ਮੱਲਣ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਦਾਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਇੱਕ ਹੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ, ਸਰਦਾਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਪਾਈ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ। ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਹਾਮੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਬਾਕੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੜ੍ਹੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ:

“ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜਿਸ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਗੀਆਂ; ਬਾਕੀ ਦੇ ਐਫ. ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਰਦਾਰ ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ”।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੁੰਗਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬੁੰਗਾ ਮਾਈ ਮੱਲਣ ਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀ। ਬੁੰਗਾ ਸਰਕਾਰ, ਅਤੇ ਉਸ ਬੁੰਗਾ ਮਾਈ ਮੱਲਣ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਬੁੰਗਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ 16 ਜੂਨ, 1936 ਨੂੰ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ 3 ਮਾਰਚ, 1937 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9-ਜੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਲਈ ਕੇਸ ਕਾਫ਼ੀ ਸਧਾਰਨ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹਨਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ 16 ਜੂਨ 1936 ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਤੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 3 ਮਾਰਚ, 1937 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25- ਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: (1) ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਹੋਣਾ। 4 ਨਵੰਬਰ, 1935 ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ 16 ਜੂਨ, 1936 ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਇਕੱਠੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਐਕਟ ਦੇ 10, ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਹੈ। (3) ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵੀ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ। (4) ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ 55 ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਪੈਂਡੈਂਸੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਆਚਰਣ। ਐਕਟ ਦੇ, ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਖੋਖਾਧੜੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ। (5) ਧਾਰਾ 25-ਏ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 10(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ "ਸੂਚਿਤ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ"। (6) ਧਾਰਾ 25-ਏ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (7) ਸਾਰੀ ਅਪੀਲ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਜਵਾਬਦਾਤਾ, ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪੀਲ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਰੀ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਛੇਟ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਾਰੀ ਅਪੀਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਦੇਵੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਾਂਝੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਖ਼ਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 7(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਅਤਿ ਵਿਹਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 7(1) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਗੈਰ- ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਦੇਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ।

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 25- ਏ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

25- ਏ. (1) ਜਦੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਕਿਸੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜੋ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਪਿਛਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਉਸ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰੇ।

(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਧਾਰਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜੋ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਭਾਵ, 16 ਜੂਨ, 1936 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

25 ਫਰਵਰੀ, 1938, ਭਾਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਮੇਟੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85,¹ 86 ਅਤੇ 88 ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 85 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ (ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ):

“ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਸਾਹਿਬ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਆਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ”:

ਧਾਰਾ 86 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ (ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ):

“ਧਾਰਾ 85 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰੇਕ ਨੇਟੀਫਾਈਡ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ”।

ਧਾਰਾ 88 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ (ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ):

“(1) ਧਾਰਾ 85 ਅਤੇ 86 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ।

(2) ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 85 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਹਿ- ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਹੁਣ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਈ ਜੇ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਹੈ, ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 19:30 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 6 ਫਰਵਰੀ, 1930 ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 85(2) ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਬਣ ਗਈ, ਜੋ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੀਮਾ। ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਭਾਵ 3 ਮਾਰਚ, 1937 ਤੋਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 25- ਏ ਨੂੰ "ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ" ਵਜੋਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਬਦਲਵੀਂ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸੂਟ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਈ ਗਠਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੀਤੀ

ਐਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 86 ਅਤੇ 88 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਮੇਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 25- ਏ ਵਿੱਚ "ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ "ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਸਬੰਧਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 86 ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 85 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਾਰਾ 86 ਅਧੀਨ ਨੀਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਧਾਰਾ 88 ਦੀ ਉਪ- ਧਾਰਾ (2) ਧਾਰਾ 85 ਅਧੀਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਜਾਂ ਸਹਿ- ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਜਿਹੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪਵਾਦ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਖਾਸ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਲਈ ਇੱਕ ਜੋੜ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 25- ਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਲੀਮਿਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 25- ਏ ਅਧੀਨ ਉਪਾਅ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਮਿਸਸਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 25- ਏ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਯੋਗ ਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਸਤਾ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 25- ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਕੋਸਟ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। - **Mohinderpal Singh, Translator.**